Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2026)0002

28-oji teisinė sistema: nauja teisinė sistema, skirta novatoriškoms bendrovėms

2026 m. sausio 20 d. Europos Parlamento rezoliucija su rekomendacijomis Komisijai „28-oji teisinė sistema: nauja teisinė sistema, skirta novatoriškoms bendrovėms“ (2025/2079(INL))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 225 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 50 straipsnį ir 114 straipsnio 1 dalį,

– atsižvelgdamas į 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 593/2008 dėl sutartinėms prievolėms taikytinos teisės (Roma I)[1],

– atsižvelgdamas į 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo[2],

– atsižvelgdamas į 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB[3],

– atsižvelgdamas į 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/102/EB bendrovių teisės srityje dėl

---

1 OL L 177, 2008 7 4, p. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/593/oj.
2 OL L 351, 2012 12 20, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1215/oj.
3 OL L 257, 2014 8 28, p. 73, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj.

vienanarių privačių ribotos atsakomybės bendrovių[4],

– atsižvelgdamas į 2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2017/1132 dėl tam tikrų bendrovių teisės aspektų[5],

– atsižvelgdamas į 2019 m. lapkričio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/2121, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos (ES) 2017/1132 nuostatos, kiek tai susiję su vienos valstybės ribas peržengiančiu pertvarkymu, jungimu ir skaidymu[6],

– atsižvelgdamas į 2024 m. gruodžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2025/25, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/102/EB ir (ES) 2017/1132, kiek tai susiję su tolesniu skaitmeninių priemonių ir procesų naudojimo bendrovių teisėje plėtojimu ir tobulinimu[7],

– atsižvelgdamas į 2001 m. spalio 8 d. Tarybos direktyvą 2001/86/EB, papildančią Europos bendrovės įstatus dėl darbuotojų dalyvavimo priimant sprendimus[8],

– atsižvelgdamas į 2025 m. gegužės 28 d. Komisijos komunikatą „ES startuolių ir veiklą plečiančių įmonių strategija“,

– atsižvelgdamas į 2024 m. balandžio 17 d. Enrico Lettos pranešimą „Daug daugiau nei rinka“,

– atsižvelgdamas į 2024 m. rugsėjo 9 d. Mario Draghi pranešimą „Europos konkurencingumo ateitis“,

– atsižvelgdamas į Teisės reikalų komiteto nuomonę dėl pasiūlyto teisinio pagrindo,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 47 ir 55 straipsnius,

– atsižvelgdamas į Teisės reikalų komiteto pranešimą (A10-0269/2025),

A. kadangi įmonės, ypač mažosios ir vidutinės įmonės (MVĮ), startuoliai ir veiklą plečiančios įmonės, skirtingose Sąjungos valstybėse narėse susiduria su labai skirtingomis reglamentavimo sistemomis; kadangi tokia reglamentavimo įvairovė ir su tuo susijusios orientavimosi

---

4 OL L 258, 2009 10 1, p. 20, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/102/oj.

5 OL L 169, 2017 6 30, p. 46, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1132/oj.

6 OL L 321, 2019 12 12, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/2121/oj.

7 OL L, 2025/25, 2025 1 10, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2025/25/oj.

8 OL L 294, 2001 11 10, p. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/86/oj.

nežinomoje aplinkoje išlaidos trukdo finansuoti ir plėsti įmones visoje Europoje;

B. kadangi Komisija savo komunikate „ES startuolių ir veiklą plečiančių įmonių strategija“ pabrėžė, kad susiskaidymas ir mažesnės augimo perspektyvos skatina novatoriškas bendroves ieškoti finansavimo už Europos ribų;

C. kadangi dėl pasaulinės verslo aplinkos vis labiau reikia lankstumo, skaitmeninimo ir prieigos prie įvairių rinkų ir specialistų grupių, o to daugeliui Sąjungos bendrovių šiuo metu sunku pasiekti dėl reglamentavimo sudėtingumo ir nenuoseklių sistemų;

D. kadangi Sąjunga, stengdamasi užtikrinti, kad bendrovės galėtų konkuruoti vienodomis sąlygomis, turi, kaip numatyta Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 3 straipsnio 3 dalyje, siekti darnaus Europos vystymosi, paremto subalansuotu ekonomikos augimu ir kainų stabilumu, itin konkurencingos socialinės rinkos ekonomikos, kurios tikslas būtų visiškas užimtumas ir socialinė pažanga, bei aukšto lygio aplinkos apsaugos ir aplinkos kokybės gerinimo;

E. kadangi suvienodintą Europos bendrovių teisės sistemą būtų galima veiksmingiau sukurti ne tik priimant atskirą Sąjungos teisėkūros procedūra priimamą aktą, bet ir nustatant taisykles, kurios veiktų lygiagrečiai su kiekvienoje valstybėje narėje galiojančia nacionaline teisine sistema taip, kad dėl tų taisyklių neatsirastų papildomos administracinės ar finansinės naštos ar kitų rūšių kliūčių įmonių, ypač MVĮ, plėtrai;

F. kadangi Sąjunga jau priėmė Europos akcinės bendrovės, Europos kooperatinės bendrovės ir Europos ekonominių interesų grupės teisines sistemas; kadangi tos bendrovių juridinės formos vis dėlto nėra tinkamos, kad startuoliai ir veiklą plečiančios įmonės galėtų veiksmingiau veikti vidaus rinkoje;

G. kadangi taikant supaprastintą ir vienodą teisinę sistemą bus sudarytos palankesnės sąlygos lengviau gauti kapitalo ir specialistų, o tai padidins MVĮ, startuolių ir veiklą plečiančių įmonių gebėjimą konkuruoti pasauliniu mastu, pritraukti investicijų ir prisidėti prie darbo vietų kūrimo ir socialinės sanglaudos Sąjungoje;

H. kadangi būtina užtikrinti aiškumą ir teisinį tikrumą Europos ir užsienio investuotojams, suteikiant jiems galimybę investuoti tarpvalstybiniu mastu pagal suderintas taisykles;

I. kadangi tam, kad MVĮ, startuoliai ir veiklą plečiančios įmonės galėtų klestėti vidaus rinkoje, jiems reikia didesnės prieigos prie įvairių formų kapitalo, tarpvalstybinio judumo ir išplečiamumo galimybių, aukštos kvalifikacijos darbuotojų, mokslinių ir kitų tyrimų rezultatų, įskaitant duomenis, viešųjų pirkimų, apsaugos nuo destrukcinių įsigijimų ir ilgalaikių investavimo strategijų;

J. kadangi MVĮ, startuoliai ir veiklą plečiančios įmonės, kurių didelė dalis yra jaunų ar pirmą kartą verslą kuriančių verslininkų įsteigtos socialinės įmonės ir bendrovės, atlieka pagrindinį vaidmenį skatinant inovacijas, kuriant socialinę sanglaudą ir prisidedant prie tvaraus ekonomikos augimo, tačiau dažnai susiduria su didesniais sunkumais siekdami gauti finansavimą, prieiti prie tinklų ir naudotis specializuota parama; kadangi bendradarbiavimas su universitetais, mokslinių tyrimų institutais ir technologijų perdavimo biurais gali paspartinti procesą „nuo laboratorijos iki rinkos“, palengvinti prieigą prie ekspertinių žinių ir infrastruktūros ir paskatinti mokslinių tyrimų rezultatų komercializaciją;

K. kadangi daugelis Sąjungos startuolių ir veiklą plečiančių įmonių kuria proveržio technologijas; kadangi tokius startuolius ir veiklą plečiančias įmones dažnai įsigyja užsienio įmonės, kol jie dar nėra pasiekę brandos; kadangi tokie įsigijimai dažnai neviršija Sąjungos susijungimų kontrolės ribų;

L. kadangi MVĮ, kurios yra labai svarbios Sąjungos konkurencingumui, ypač šeimos valdomos įmonės, susiduria su paveldėjimo problemomis; kadangi darbuotojų finansinio dalyvavimo modeliai gali prisidėti prie MVĮ, startuolių ir veiklą plečiančių įmonių ekonominių perspektyvų, suteikti paskatas specialistams ir spręsti su paveldėjimu susijusias problemas tais atvejais, kai šeimos paveldėjimas nėra perspektyvus, ir taip remti ilgalaikį stabilumą ir augimą;

M. kadangi, siekiant sustiprinti Sąjungos, kaip pirmaujančios verslumo, inovacijų ir tvarios verslo plėtros vietos, poziciją, labai svarbu didinti teisinį tikrumą ir nuspėjamumą visose valstybėse narėse veikiančioms bendrovėms;

Bendrieji principai

1. palankiai vertina Komisijos įsipareigojimą pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl 28-osios teisinės sistemos bendrovėms;

2. pabrėžia, kad 28-oji teisinė sistema turi būti plataus užmojo turinio ir formos atžvilgiu; pabrėžia, kad su 28-ąja teisine sistema susijusios taisyklės turi būti vienodos visoje Sąjungoje ir kad valstybėms narėms neturėtų būti leidžiama savo nacionalinėje teisėje palikti galioti arba priimti nuostatų, kurios skiriasi nuo nustatytųjų teisėkūros procedūra priimame akte dėl 28-osios teisinės sistemos; mano, kad reglamentas yra tinkamiausia priemonė 28-ajai teisinei sistemai nustatyti; pripažįsta, kad tą patį tikslą būtų galima pasiekti maksimalaus suderinimo direktyva; prieštarauja tam, kad kaip teisinis pagrindas būtų pasitelkiama Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 352 straipsnio 1 dalis, nes tam reikia vieningo balsavimo Taryboje, o tai galėtų gerokai uždelsti teisėkūros

procedūra priimamo akto dėl 28-osios teisinės sistemos priėmimą ir pakenkti pagal 28-ąją teisinę sistemą nustatytos bendrovių juridinės formos užmojui ir nuoseklumui; primygtinai ragina naudoti teisinį pagrindą, pagal kurį teisėkūros procedūra priimamą aktą dėl 28-osios teisinės sistemos Taryboje būtų galima priimti kvalifikuota balsų dauguma; todėl mano, kad 28-ąją teisinę sistemą galimai turės sudaryti atskirų pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų rinkinys; pripažįsta, kad tinkamas teisinis pagrindas bendrovių teisės klausimams yra SESV 50 straipsnis ir 114 straipsnio 1 dalis; mano, kad norint pasiekti 28-osios teisinės sistemos tikslus direktyva dėl 28-osios teisinės sistemos turi būti maksimalaus suderinimo direktyva;

3. kritiškai vertina tvirtesnį bendradarbiavimą, kaip nurodyta ES sutarties 20 straipsnyje ir SESV 329 straipsnyje, siekiant nustatyti 28-ąją teisinę sistemą; pabrėžia, kad tokiu požiūriu rizikuojama suskaidyti vidaus rinką, o tai būtų Sąjungos integracijos procesui priešingas rezultatas;

4. pripažįsta, kad bendrovių teisės derinimo priemonės, grindžiamos SESV 50 straipsniu ir 114 straipsnio 1 dalimi, turi būti įgyvendintos valstybių narių nacionalinėje teisėje; mano, kad šiuo atveju reikalinga maksimalaus suderinimo direktyva, kurioje būtų aiškiai apibrėžti pagrindiniai klausimai, nedarant poveikio darbo ir socialinei teisei, siekiant užtikrinti, kad visose valstybėse narėse būtų nustatytos vienodos taisyklės, nesukuriant papildomų administracinių ar finansinių kliūčių įmonėms;

5. mano, kad dėl poreikio užtikrinti vienodumą, veiksmingumą, nuoseklumą ir teisinį tikrumą, kurių prašo ekonominės veiklos vykdytojai, pvz., pasauliniu mastu novatoriškos MVĮ, startuoliai bei veiklą plečiančios įmonės, ir šio sektoriaus investuotojai, būtina priimti maksimalaus suderinimo direktyvą;

6. ragina Komisiją įvertinti 28-osios teisinės sistemos dokumentų rinkiniu nustatomos nuoseklios sistemos naudą, be kita ko, apmokestinimo srityje, suteikiančią pridėtinės vertės startuoliams ir veiklą plečiančioms įmonėms, kad būtų pritraukiamos tarptautinės investicijos ir remiamos inovacijos bei augimas Sąjungoje; pabrėžia, kad Komisija turėtų sudaryti palankesnes sąlygas koordinavimui ir skatinti geriausią praktiką, kad būtų sumažintos kliūtys, trukdančios tarpvalstybinei veiklai, investavimui ir specialistų pritraukimui;

7. mano, kad 28-oji teisinė sistema yra strateginis žingsnis toliau gilinant vidaus rinką ir taip didinant Europos integraciją bei konkurencinę galią;

8. pakartoja, kad bendrovėms, kurios savanoriškai pasirenka 28-ąją teisinę sistemą, turėtų būti privalomos jos taisyklės;

9. pabrėžia, kad bendrovės sprendimas pasirinkti 28-ąją teisinę sistemą

turi būti automatiškai pripažįstamas pagal visų 27 valstybių narių nacionalines teisines sistemas;

10. supranta riziką, kad 28-ąja teisine sistema gali būti sudaromos sąlygos apeiti privalomas vidaus apsaugos priemones darbuotojams, jų atstovams ir profesinėms sąjungoms, taip pat kitoms pažeidžiamoms šalims; pabrėžia, kad 28-oji teisinė sistema jokiomis aplinkybėmis negali tapti priemone esamam apsaugos lygiui Sąjungos ar nacionaliniu lygmeniu pakenkti, sumažinti, susilpninti ar apeiti; primygtinai reikalauja, kad veiksmingos apsaugos priemonės būtų nustatytos materialinės teisės normomis, kurioms būdingas aukštas apsaugos lygis, ir kolizinėmis normomis, kuriomis užtikrinamas privalomų vidaus taisyklių taikymas;

11. mano, kad nustatyti 28-ąją teisinę sistemą itin svarbu siekiant užtikrinti inovacijas, konkurencingumą ir augimą, ir yra įsitikinęs, kad pasiūlymas kartu su susijusiomis reguliavimo ir vykdomosiomis priemonėmis turėtų būti kuo greičiau priimtas ir įgyvendintas;

28-oji teisinė sistema

12. mano, kad 28-oji teisinė sistema daugiausia turėtų būti susijusi su bendrovių teisės normomis ir kad joje dalyvauti turėtų galėti tik akcinės bendrovės, neįtrauktos į vertybinių popierių biržos sąrašus; mano, kad 28-oji teisinė sistema turėtų būti normų, kurios turi būti įtrauktos į esamas arba naujas nacionalines bendrovių juridinių formų sistemas, rinkinys;

13. siūlo bendrovių juridinę formą, kuriai taikoma 28-oji teisinė sistema, pavadinti „Societas Europaea Unificata“ (S.EU, Europos unifikuotoji bendrovė) ir prie esamų nacionalinių bendrovių juridinės formos santrumpų pridėti santrumpą S.EU;

14. pabrėžia, kad 28-oji teisinė sistema nedaro poveikio Sąjungos ir nacionalinei teisei darbo ir socialinės teisės srityje, įskaitant taisykles dėl darbuotojų dalyvavimo, kaip apibrėžta Direktyvos 2001/86/EB 2 straipsnio k punkte, ir taisykles dėl darbo vietoje taikomų kolektyvinių sutarčių; pabrėžia, kad S.EU bendrovėms turi būti taikomos tos pačios Sąjungos ir nacionalinės nemokumo taisyklės ir jos negali nukrypti nuo jokių taisyklių, kuriomis darbuotojams suteikiama palankesnė apsauga nemokumo bylose;

15. pabrėžia, kad reikalingas paprastas skaitmeninis būdas steigti ir registruoti bendroves; ragina mažinti procedūrų sudėtingumą ir siekti, kad steigiamos S.EU registravimo procedūra būtų skaitmeniniu būdu užbaigta per 48 valandas, kartu užtikrinant teisinį tikrumą; ragina užtikrinti, kad būtų privalomai integruotos skaitmeninės priemonės bendrovės dokumentams teikti ir informacijai atskleisti internetu per visą S.EU gyvavimo ciklą, ir visiškai įgyvendinti vienkartinio duomenų pateikimo principą registruojant ir administruojant S.EU; ragina numatyti galimybę

leisti taikyti skaitmenines procedūras, pavyzdžiui, skaitmeninius visuotinius susirinkimus ir valdybos posėdžius;

16. pabrėžia, kad S.EU juridinės formos sukūrimas turėtų būti visapusiškai integruotas į iniciatyvą sukurti Europos verslo dėklę, kuri taip pat galėtų racionalizuoti ir supaprastinti skaitmeninę atpažintį bei tapatumo nustatymą ir esminių bendrovės dokumentų valdymą, taip užtikrinant sklandžią S.EU skaitmeninę sąveiką visose valstybėse narėse ir sudarant palankesnes sąlygas tarpvalstybinėms operacijoms; be to, ragina visapusiškai įgyvendinti ir įvertinti galiojančius Sąjungos teisės aktus, susijusius su skaitmeninių priemonių naudojimu taikant bendrovių teisę, visų pirma direktyvas (ES) 2017/1132 ir 2009/102/EB, taip pat toliau skaitmenizuoti ir automatizuoti ataskaitas valdžios institucijoms ir užtikrinti, kad tai būtų pagrindinis darbo, susijusio su reglamentavimo supaprastinimu Sąjungoje, prioritetas;

17. ragina sukurti arba į egzistuojančias sistemas integruoti vienodą Sąjungos lygmens skaitmeninį portalą, kuris veiktų kaip tiesioginis S.EU prieigos punktas, kuriuo būtų papildyta ir išplėsta esama Verslo registrų sąveikos sistema (BRIS) pasiūlant suderintą, vienos prieigos sąsają, skirtą tarpvalstybiniam naudojimui, nesukuriant naujo atskiro ar paralelinio registro; pabrėžia, kad skaitmeninis portalas turėtų ne pakeisti galiojančias nacionalines steigimo taisykles, o veikti kaip bendras portalas, kuriame būtų surinkta visa investuotojams reikalinga informacija; pabrėžia, kad skaitmeninis portalas turi būti lengvai prieinamas, kad būtų galima sklandžiai naudotis nacionaliniais verslo registrais, ir turėtų būti paremtas esamu e. teisingumo portalu arba, kai tinkama, sukurtas jį pertvarkius; ragina užtikrinti, kad skaitmeninis portalas veiktų kaip platforma, palengvinanti saugius skaitmeninius procesus ir leidžianti saugoti dokumentus ir nacionalinius sertifikatus, kurie vėliau galėtų būti pripažįstami visose valstybėse narėse, kad būtų sudarytos sąlygos sertifikatų perkeliamumui ir laikomasi vienkartinio įrodymo principo; pabrėžia, kad skaitmeniniame portale turėtų būti sudaromos sąlygos patikrinti kredencialus, pasirašyti dokumentus e. parašu, parduoti ir paskirstyti akcijas, rengti ir priimti valdybos nutarimus ir teikti e. sąskaitų faktūrų paslaugas; pabrėžia, kad skaitmeninis portalas turi būti daugiakalbis ir užtikrinti galimybę veikti tarpvalstybiniu mastu; pabrėžia, kad tokios skaitmeninės priemonės padidins teisinį tikrumą, sumažins administracinę naštą ir skatins sklandų bendrovių veikimą vidaus rinkoje;

18. ragina toliau kurti ir pritaikyti bendrą Sąjungos bendrovių identifikatorių, kad būtų supaprastinta registracija, padidintas skaidrumas ir pasitikėjimas, palengvintas bendrovės tapatumo patikrinimas ir kovojama su sukčiavimu, pinigų plovimu bei mokesčių slėpimu; pabrėžia, kad tai leistų bendrovėms saugiai laikyti patikrinamus kredencialus ir jais dalytis su valdžios institucijomis visoje Sąjungoje; ragina Komisiją siekti sąveikumo su pasaulinėmis

iniciatyvomis dėl bendrovių identifikatorių;

19. mano, kad galimybė registruotis kaip S.EU turėtų būti taikoma atsižvelgiant į verslo modelių įvairovę ir neturėtų būti apribota nauja „novatoriškų bendrovių“ kategorija ar kitais ribojančiais veiksniais; įspėja, kad sukūrus tokią naują kategoriją atsirastų nereikalingų biurokratinių kliūčių; patikslina, kad įsteigti S.EU turėtų būti galima tik Sąjungoje rezidentais esantiems ar įsisteigusiems fiziniams ar juridiniams asmenims;

20. mano, kad S.EU turėtų veikti kaip bendrovių juridinė forma atskiriems subjektams ir vienodam grupės valdymui, ir mano, kad S.EU turėti galimybę veikti kaip patronuojančioji bendrovė arba S.EU patronuojančiosios bendrovės patronuojamoji bendrovė;

21. pabrėžia, kad tam, kad bendrovė galėtų būti įregistruota kaip S.EU, jos registruota buveinė turi būti vienoje iš 27 valstybių narių; pabrėžia, kad registruota buveinė ir registruotas adresas gali būti skirtingose valstybėse narėse;

Apsaugos priemonės, įskaitant ilgalaikes strategijas ir neprivalomas formas

22. ragina į pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl 28-osios teisinės sistemos įtraukti neprivalomas valdytojų nuosavybės formas, turto blokavimą ir skirtingas akcijų klases, visų pirma lojalumo akcijas ir dviejų klasių akcijas, įskaitant veto akcijas; pabrėžia, kad Europos novatoriškoms bendrovėms, visų pirma MVĮ, startuoliams ir veiklą plečiančioms įmonėms, reikia alternatyvių būdų gauti kapitalo; pažymi, kad reikalingi alternatyvūs finansavimo modeliai ankstyvaisiais S.EU gyvavimo ciklo etapais; mano, kad verslininkai gali norėti apsisaugoti nuo destrukcinių įsigijimų, kad būtų užkirstas kelias inovacijų, dažnai remiamų Europos viešosiomis mokslinių tyrimų lėšomis, perkėlimui už Sąjungos ribų; mano, kad tai problemai spręsti susijungimų reguliavimo nepakanka;

23. pabrėžia, kad reikia nepakenkti esamiems Sąjungos ar nacionalinio lygmens standartams, taip skatinant teisinį tikrumą ir apsaugant viešuosius interesus, pvz., kalbant apie pinigų plovimo prevenciją, Sąjungos sankcijų režimų laikymąsi ir darbuotojų, jų atstovų ir profesinių sąjungų bei kitų pažeidžiamų šalių apsaugą pagal valstybių narių nacionalines teisines sistemas; pakartoja, kad bet kuri S.EU turi atitikti Sąjungos ir nacionalinėje darbo teisėje nustatytus reikalavimus;

24. mano, kad būtina įtraukti darbuotojų, darbuotojų atstovų arba abiejų šių grupių dalyvavimo sprendžiant bendrovės reikalus apsaugos priemones; supranta dalyvavimą, kaip apibrėžta Direktyvos 2001/86/EB 2 straipsnio k punkte; pakartoja, kad buveinės valstybė narė turėtų traktuoti S.EU taip pat kaip panašias tos valstybės narės bendroves, o bet kuri priimančioji valstybė narė – kaip panašias

Sąjungos užsienio teisės bendroves, užtikrinant, kad būtų veiksmingai užkirstas kelias dirbtiniam S.EU juridinės formos naudojimui siekiant apeiti dabartinį darbuotojų dalyvavimo apsaugos lygį valstybių narių teisėje; pabrėžia, kad S.EU turėtų būti taikomos valstybėje narėje, kurioje įdarbinama, galiojančios darbuotojų dalyvavimo taisyklės, jei tokių yra; todėl pabrėžia, kad S.EU pagal taikytiną darbo vietos nacionalinę teisę turi nustatyti darbuotojų atstovavimo valdybos lygmeniu teises, kai S.EU darbuotojų skaičius viršija bet kokią ribą, nustatytą darbo vietos nacionalinėje teisėje, kad toje valstybėje narėje būtų galima pasinaudoti darbuotojų atstovavimo valdybos lygmeniu teisėmis; mano, kad atsarginė galimybė yra derybų procedūra, nustatyta Direktyvos 2001/86/EB 3–7 straipsniuose, su sąlyga, kad nebus apeinamos jau nustatytos darbuotojų dalyvavimo teisės;

25. pabrėžia, kad dėl 28-osios teisinės sistemos neturėtų būti steigiamos ateičiai registruojamos S.EU ar padaugėti priedangos įmonių, nes tokia praktika kenkia reguliavimo vientisumui, iškraipo sąžiningą konkurenciją ir trukdo tikrai ekonominei veiklai Sąjungoje; pabrėžia, kad 28-oji teisinė sistema neturėtų daryti poveikio profesinių sąjungų ir darbdavių organizacijų teisėms derėtis dėl kolektyvinių sutarčių;

26. mano, kad bendrovei, kuriai oficialiai nustatytas privalomų taisyklių, susijusių su sukčiavimu, mokesčiais, socialinės apsaugos vengimu ar darbuotojų dalyvavimu, pažeidimas, neturėtų būti leidžiama pasirinkti 28-osios teisinės sistemos;

Specialistų pritraukimas ir parama jiems

27. pabrėžia, kad S.EU sistema turėtų skatinti partnerystes su universitetais, mokslinių tyrimų institutais ir technologijų perdavimo biurais, siekiant paspartinti perėjimo nuo laboratorijos iki rinkos procesą, užtikrinti prieigą prie mokslinių tyrimų infrastruktūros ir ekspertinių žinių ir remti mokslinių tyrimų rezultatų komercializaciją, taip stiprinant inovacijomis grindžiamas ekosistemas;

28. pabrėžia, kad S.EU sistema turėtų sudaryti palankesnes sąlygas laisvam judėjimui Sąjungoje, nereikalaujant tarpininkų administraciniuose procesuose ir kartu laikantis taikytinų Sąjungos ir nacionalinių normų darbo ir socialinės teisės srityse;

29. pabrėžia, kad geriausių specialistų pritraukimas yra labai svarbus augimui ir inovacijoms Sąjungoje ir kad MVĮ, startuoliai ir veiklą plečiančios įmonės dažnai susiduria su sunkumais siūlydami tinkamas konkurencingas finansines paskatas visoje bendrojoje rinkoje, pvz., nuosavo kapitalo ar pelno pasidalijimo, kad pritrauktų ir išlaikytų kvalifikuotus specialistus; pabrėžia, kad našumo augimas, inovacijos ir socialinė įtrauktis turi būti vieni nuo kitų neatsiejami; mano, kad reikėtų apsvarstyti galimybę suderinti darbuotojų finansinio dalyvavimo taisykles, visų pirma sukuriant darbuotojų

akcijų nuosavybės planus ir darbuotojų akcijų pasirinkimo sandorius;

30. pabrėžia, kad suderintos darbuotojų finansinio dalyvavimo taisyklės yra vienas iš pagrindinių verslininkų, susiduriančių su sunkumais teikiant vienodas išmokas savo darbuotojams visoje vidaus rinkoje, poreikių; pažymi, kad suderintos taisyklės neturėtų daryti poveikio fiskalinei politikai, o veikiau turėtų sudaryti sąlygas darbuotojams turėti pažangius akcijų pasirinkimo sandorius; mano, kad nustačius tokias suderintas taisykles darbuotojai turėtų galimybę įgyti nuosavybės dalį ir gauti tiesioginės naudos iš savo bendrovės sėkmės, taip skatinant ilgalaikį lojalumą, inovacijas ir teisingesnį augimo paskirstymą; pabrėžia, jog svarbu, kad Komisija nustatytų nuosavo kapitalo vertinimo ir teisių įgijimo laikotarpių gaires; atsižvelgdamas į tai pažymi, kad su apmokestinimu susiję klausimai, dėl kurių darbuotojų finansinis dalyvavimas tampa patrauklus fiskaliniu požiūriu, yra ir jautrūs, ir labai svarbūs siekiant sėkmingai pritraukti geriausius specialistus, ir todėl ragina Komisiją spręsti šiuos klausimus 28-osios teisinės sistemos dokumentų rinkinyje, kad būtų užtikrintas teisinis nuoseklumas ir tarpvalstybinis pritaikomumas;

31. primygtinai teigia, kad suderintos darbuotojų finansinio dalyvavimo sistemų taisyklės turėtų būti parengtos taip, kad jomis būtų prisidedama prie palankesnės darbo aplinkos, ir turėtų būti nediskriminacinio pobūdžio; pabrėžia, kad tokios sistemos neturėtų pakeisti ar sumažinti darbo užmokesčio ir darbuotojams turi būti nustatyta žema riba jomis pasinaudoti;

Galimybė naudotis kapitalu

32. pabrėžia, kad pasiūlymu dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl 28-osios teisinės sistemos, kuriuo sukuriama S.EU, apskritai turėtų būti suteikiama aiškumo Europos ir užsienio investuotojams, sudarant jiems galimybes investuoti tarpvalstybiniu mastu pagal suderintas taisykles;

33. ragina parengti standartizuotus daugiakalbius dokumentų pavyzdžius, kuriuos S.EU visoje Sąjungoje naudotų akcininkų susitarimams ir įstatams, ir ragina naudoti tuos dokumentų pavyzdžius ir kitus pamatinius ir veiklos šablonus, specialiai pritaikytus S.EU, ir jų laikytis, tai stebint 17 punkte nurodytame skaitmeniniame portale, kad būtų užtikrintas teisinis aiškumas, paprastas naudojimas tarpvalstybiniu mastu ir investuotojų informuotumas; rekomenduoja nustatyti, kad tie dokumentų pavyzdžiai būtų pasirenkami standartiniai S.EU registracijos proceso šablonai; rekomenduoja, kad, siekiant atsižvelgti į konkrečius veiklos reikalavimus, būtų galima nukrypti nuo dokumentų pavyzdžių;

34. mano, kad į pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl 28-osios teisinės sistemos turėtų būti įtrauktos suderintos taisyklės

dėl į nuosavą kapitalą panašių skolos priemonių, kuriomis investuotojams sudaromos sąlygos investuoti į bendrovę neįgyjant tos bendrovės kontrolės teisių, taip pat su tomis priemonėmis susijusios nemokumo taisyklės;

35. pakartoja, kad galimybės gauti finansavimą turėtų apimti ne tik rizikos kapitalą, bet ir kitų rūšių investicijas, įskaitant investicijas į nuosavą kapitalą ir socialinį poveikį darančias investicijas, pensijų sistemas ir viešųjų investicijų fondus, siekiant užtikrinti būtiną prieigą prie kapitalo;

36. mano, kad reikėtų priimti nuostatą, kuria būtų palengvintas MVĮ, startuolių ir veiklą plečiančių įmonių bendradarbiavimas su mokslinių tyrimų institucijomis, siekiant remti atžalines įmones ir žinių perdavimą; pabrėžia, kad šiuo tikslu S.EU sukūrimas turėtų būti visiškai integruotas į Sąjungos iniciatyvas siekiant suteikti geresnę prieigą prie mokslinių tyrimų duomenų;

Ginčų sprendimas

37. mano, kad turėtų būti sukurtas alternatyvus ginčų sprendimo mechanizmas ginčams, susijusiems su S.EU, siekiant užtikrinti greitą ir specializuotą ginčų sprendimą; taip pat mano, kad valstybės narės turėtų apsvarstyti galimybę savo nacionaliniuose teismuose įsteigti specialią kolegiją, skirtą bendrovių ginčams, susijusiems su S.EU, spręsti, ir kad tokioms specialioms kolegijoms turėtų būti sudaryta galimybė ginčus spręsti anglų kalba;

Poveikio vertinimas, peržiūra ir įvertinimas

38. primygtinai ragina Komisiją atlikti ir paskelbti išsamų ir skaidrų bet kokio naujo pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, susijusio su 28-ąja teisine sistema, poveikio vertinimą, daugiausia dėmesio skiriant suderinimo priemonių poveikiui bendrovėms ir socialiniams, fiskaliniams bei teisiniams padariniams, taip pat rizikai, kad susilpnės nacionaliniai apsaugos standartai;

39. ragina Komisiją užtikrinti, kad būtų reguliariai atliekama išsami 28-osios teisinės sistemos peržiūra ir prireikus ji būtų persvarstoma, be kita ko, būtų įvertinamas jos taikymo bendrovėse, visų pirma MVĮ, startuoliuose ir veiklą plečiančiose įmonėse, lygis, jos suderinamumas su kintančiais verslo ir visuomenės poreikiais, bendras jos tinkamumas tikslui pasiekti ir jos poveikis Sąjungos konkurencingumui; ragina Komisiją įvertinti galimą naujo teisėkūros procedūra priimamo akto poveikį MVĮ plėtrai ir ekonominiam augimui ir apie tai pranešti Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui; mano, kad peržiūros ciklas turėtų vykti kas ketverius metus, siekiant užtikrinti gebėjimą prisitaikyti prie naujų iššūkių;

Baigiamosios nuostatos

40. prašo Komisijos, remiantis SESV 50 ir 114 straipsniais, ne vėliau kaip 2026 m. pirmąjį ketvirtį pateikti pasiūlymą dėl direktyvos atsižvelgiant į priede išdėstytas rekomendacijas;

41. mano, kad finansinis poveikis, susijęs su prašomu pateikti pasiūlymu, turėtų būti padengtas iš patikimų biudžeto asignavimų;

42. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją ir pridedamas rekomendacijas Komisijai ir Tarybai.

REZOLIUCIJOS PRIEDAS.
REKOMENDACIJOS DĖL PRAŠOMO PATEIKTI PASIŪLYMO TURINIO

1. Bendrieji principai ir teisinis pagrindas

Parlamentas siūlo bendrovių juridinę formą, kuriai taikoma 28-oji teisinė sistema, pavadinti „Societas Europaea Unificata“ (S.EU, Europos unifikuotoji bendrovė). S.EU taisyklės turi būti vienodos visose valstybėse narėse ir, siekiant įveikti vidaus rinkos susiskaidymą, valstybės narės negali savo nacionalinėje teisėje palikti galioti arba priimti nuostatų, nukrypstančių nuo tų taisyklių. Siekiant užtikrinti patikimą, plataus užmojo ir išsamią reglamentavimo sistemą, Parlamentas primygtinai reikalauja, kad S.EU juridinė forma būtų sukurta remiantis teisiniu pagrindu, pagal kurį numatyta įprasta teisėkūros procedūra Taryboje balsuojant kvalifikuota balsų dauguma. Todėl Parlamentas nepritaria, kad kaip teisinis pagrindas būtų pasirinkta SESV 352 straipsnio 1 dalis. Parlamentas kritiškai vertina pasinaudojimą tvirtesnio bendradarbiavimo principu, nes tuomet 28-oji teisinė sistema būtų taikoma tik dalyje valstybių narių, o tai, užuot įveikus vidaus rinkos susiskaidymą, dar labiau ją suskaidytų ir pakenktų S.EU patrauklumui, nes ši forma tokiu atveju nebūtų pripažįstama visoje Sąjungoje. 28-ąją teisinę sistemą, pagal kurią sukuriama S.EU juridinė forma, priimti gali reikėti keletu teisėkūros procedūra priimamų aktų, o ne viena išsamia teisėkūros procedūra priimama priemone. Tokiu atveju kiekviename atskirame pasiūlyme dėl teisėkūros procedūra priimamo akto turėtų būti numatytos tos pačios apsaugos priemonės, susijusios su viešųjų interesų, pavyzdžiui, darbo teisės ir darbuotojų bei profesinių sąjungų teisių, apsauga. Bendrovių teisės elementai šioje teisinėje sistemoje turės būti priimti pagal SESV 50 straipsnį ir 114 straipsnio 1 dalį, nes tai yra vieninteliai teisiniai pagrindai, kuriais gali būti grindžiami bendrovių teisės srities teisėkūros procedūra priimami aktai ir kuriuose numatyta įprasta teisėkūros procedūra Taryboje balsuojant kvalifikuota balsų dauguma. Tačiau reikia pažymėti, kad pagal SESV 50 straipsnį leidžiama priimti tik direktyvas. Atsižvelgiant į visa tai, S.EU būtų ne savarankiška bendrovių juridinė forma, o visose valstybėse narėse galiojanti nacionalinė bendrovių juridinė forma, kuri turi pasižymėti tam tikrais Sąjungos teisės aktais suderintais elementais, kad būtų išvengta perteklinio reglamentavimo ir skirtingų nacionalinių S.EU juridinių formų, nes tai prieštarautų 28-osios teisinės sistemos tikslui. Santrumpa S.EU turėtų būti pridedama prie esamų nacionalinių bendrovių juridinių formų santrumpų.

S.EU juridinė forma turėtų būti paremta nacionalinėje teisėje nustatytomis bendrovių juridinėmis formomis. Valstybėms narėms turėtų būti suteikta laisvė nuspręsti, ar leisti esamas nacionalines bendrovių juridines formas pakeisti į S.EU, ar sukurti naują nacionalinę bendrovių juridinę formą. Nacionalinės bendrovių juridinės formos steigėjai arba savininkai turėtų turėti galimybę savanoriškai pasirinkti naująją teisinę

sistemą, pagal kurią būtų galima naudoti bendrovės ženklą S.EU.

S.EU turėtų būti automatiškai pripažįstama visų valstybių narių nacionalinėse teisinėse sistemose kaip ribotos atsakomybės bendrovė.

S.EU steigimui taikytina teisė turėtų būti valstybės narės, kurioje atitinkama bendrovė yra registruojama, teisė. Nukrypstant nuo šio principo ir siekiant apsaugoti iš anksto apibrėžtus viešuosius interesus, turėtų būti numatyta galimybė nustatyti taikytiną teisę pagal svarbesnį siejamąjį veiksnį, o ne pagal įsteigimo vietą.

Siekiant teisinio tikrumo dėl S.EU sudedamųjų dalių, pagal SESV 50 straipsnį ir 114 straipsnio 1 dalį priimta direktyva turi būti maksimalaus suderinimo direktyva.

Parlamentas supranta riziką, kad dėl automatinio S.EU pripažinimo gali būti apeinamos privalomos vidaus taisyklės, kuriomis saugomi darbuotojai, jų atstovai ir profesinės sąjungos, taip pat kitos pažeidžiamos šalys arba bet kurie kiti viešieji interesai. Todėl S.EU bendrovėms taikomomis taisyklėmis neturėtų būti daromas poveikis Sąjungos ir nacionalinei teisei individualios ir kolektyvinės darbo teisės srityje, įskaitant darbuotojų dalyvavimo sprendžiant bendrovės reikalus taisykles, ir jose turėtų būti numatytos apsaugos priemonės, kuriomis būtų veiksmingai užkertamas kelias piktnaudžiavimui S.EU forma.

2. Taikymo sritis

Valstybės narės savo nacionalinėse teisinėse sistemose turėtų nustatyti taisykles, kurių laikantis būtų galima nacionalinės bendrovių juridinės formos pavadinime įrašyti santrumpą S.EU. Tam, kad būtų galima registruotis kaip S.EU, nacionalinė bendrovių juridinė forma turėtų atitikti šiuos reikalavimus:

– tai turi būti teisnus juridinis asmuo, kuris jo registracijos dieną automatiškai pripažįstamas visose valstybėse narėse;

– tai turi būti ribotos atsakomybės bendrovė, kurios savininkų atsakomybė už bendrovės skolas yra apribota jų įnašų suma;

– tai negali būti biržinė bendrovė;

– ją turi būti įsteigęs vienas ar daugiau fizinių ar juridinių asmenų, kurie gyvena arba yra įsisteigę valstybėje narėje;

– ji turi turėti galimybę veikti kaip savarankiška atskira bendrovė arba kaip S.EU patronuojančiosios bendrovės patronuojamoji bendrovė;

– jos registruota buveinė turi būti vienoje iš valstybių narių;

– ji turi turėti galimybę perkelti savo registruotą buveinę į kitą valstybę

narę, nereikalaujant likviduoti ar iš naujo įsteigti bendrovės, laikantis suderintų procedūrų, kuriomis užtikrinamas juridinio asmens statuso tęstinumas.

Kad būtų galima įsteigti bendrovę, kurią būtų galima registruoti kaip S.EU, iš karto įmokamas minimalus kapitalas, skirtas bendrovei registruoti, turi būti 1 EUR, nepriklausomai nuo to, kokio minimalaus kapitalo kitu atveju reikalaujama pagal atitinkamą nacionalinę teisę.

Siekdama užtikrinti kreditorių apsaugą, Komisija turėtų pasiūlyti išsamią teisinę sistemą, į kurią būtų įtraukti alternatyvūs mechanizmai, pavyzdžiui, mokumo patikrinimas. Tokie alternatyvūs mechanizmai turėtų būti proporcingi ir skaidrūs, nustatant aiškius bendrovių finansinės būklės įvertinimo ir kreditoriams kylančios rizikos mažinimo kriterijus.

Siekiant supaprastinimo, galimybė registruotis kaip S.EU neturėtų būti apribota nauja „novatoriškų bendrovių“ kategorija ar kitais ribojančiais veiksniais, nes dėl to atsirastų papildomų biurokratinių kliūčių ir būtų užkrauta nereikalinga biurokratinė našta.

Jei S.EU ketina būti įtraukta į biržos sąrašus, turėtų būti reikalaujama, kad ji būtų pertvarkyta į atvirąją akcinę bendrovę pagal Sąjungos arba nacionalinę teisę, laikantis Sąjungos ir nacionalinių pertvarkymo taisyklių.

3. Bendrovių juridinės formos sukūrimas

S.EU kūrimas ir registravimas turėtų būti visiškai skaitmeninis ir atitikti vienkartinio duomenų pateikimo principą, pagal kurį vienoje valstybėje narėje dokumentą teikiančios bendrovės neturėtų būti įpareigotos jo vėl pateikti kitoje valstybėje narėje. S.EU steigimas turi būti užbaigtas per 48 valandas.

Sukūrus S.EU, jai turėtų būti suteikta unifikuota skaitmeninė tapatybė ir bendrovės identifikatorius, kad būtų supaprastinta registracija, padidintas skaidrumas ir pasitikėjimas, palengvintas bendrovės tapatybės patikrinimas ir kovojama su sukčiavimu, pinigų plovimu bei mokesčių slėpimu, kartu užtikrinant teisinį tikrumą.

Kad būtų lengviau pasiekti tuos tikslus, Komisija turėtų sukurti arba integruoti į esamas sistemas ir tvarkyti vienodą Sąjungos lygmens skaitmeninį portalą, kuris veiktų kaip tiesioginis S.EU prieigos punktas. Tas portalas turėtų papildyti ir išplėsti esamą Verslo registrų sąveikos sistemą (BRIS) pasiūlant suderintą, vienos prieigos sąsają, skirtą tarpvalstybiniam naudojimui, nesukuriant naujo atskiro ar paralelinio registro. Skaitmeninis portalas turėtų ne pakeisti galiojančias nacionalines steigimo taisykles, o veikti kaip bendra platforma, kurioje būtų surinkta visa investuotojams reikalinga aktuali informacija. Todėl valstybės narės turėtų automatiškai perduoti dokumentus į portalą, užtikrindamos pripažinimą ir sklandžią prieigą suinteresuotiesiems

subjektams. Platformoje taip pat turėtų būti teikiama informacija apie nacionalines procedūras ir išteklius ir suteikiama prieiga prie S.EU investuotojų dokumentų pavyzdžių, sudaromos sąlygos patikrinti kredencialus, pasirašyti dokumentus e. parašu, parduoti ir paskirstyti akcijas, rengti ir priimti valdybos nutarimus ir teikti e. sąskaitų faktūrų paslaugas. Naudodamasi skaitmeniniu portalu S.EU registruoti, bendrovė kaip įsisteigimo vietą turi pasirinkti valstybę narę, o tai darydama – įsisteigimui taikytiną nacionalinę teisę.

Sąjungos lygmens skaitmeniniame bendrovių portale turėtų būti sudaroma galimybė registruotis kaip S.EU ir ieškoti kaip S.EU registruotų bendrovių. Registracija, pildymas ir atnaujinimai turėtų būti administruojami per skaitmeninį portalą tik vieną kartą ir turėtų būti prieinami visose valstybėse narėse remiantis daugiakalbe sąsaja ir suderintais identifikavimo standartais pagal Reglamentą (ES) Nr. 910/2014. Skaitmeniniame portale galėtų būti naudojamas leidimais pagrįstas paskirstytojo registro tinklas, kuriame būtų fiksuojami pagrindiniai bendrovių įvykiai, pavyzdžiui, registracija ar akcijų perleidimas, naudojant nekintamas laiko žymas.

Turėtų būti įmanoma už laikotarpį, kol bus užbaigtas banko sąskaitos atidarymo procesas, bet kokius bendrovei įsteigti reikalingus piniginius įnašus mokėti valstybinei patikos agentūrai. Atidarius banko sąskaitą, patikos agentūra turėtų pervesti piniginius įnašus į tą banko sąskaitą.

4. Apsaugos priemonės

Taisyklės dėl S.EU neturėtų daryti poveikio Sąjungos ir nacionalinei darbo teisei, įskaitant taisykles dėl darbuotojų, darbuotojų atstovų arba abiejų šių grupių dalyvavimo sprendžiant bendrovės reikalus, kaip apibrėžta Direktyvos 2001/86/EB 2 straipsnio k punkte. Iš esmės buveinės valstybė narė turėtų traktuoti S.EU taip pat kaip tos valstybės narės ribotos atsakomybės bendrovę, kurios juridinės formos pagrindu ji paremta, o bet kuri priimančioji valstybė narė – kaip panašias Sąjungos užsienio teisės bendroves, užtikrinant, kad būtų veiksmingai užkirstas kelias dirbtiniam S.EU juridinės formos naudojimui siekiant apeiti dabartinį darbuotojų dalyvavimo apsaugos lygį valstybių narių teisėje.

Individualioms darbo sutartims taikytina teisė ir toliau nustatoma išimtinai pagal Reglamento (EB) Nr. 593/2008 8 straipsnį, o jurisdikcija dėl individualių darbo sutarčių ir toliau nustatoma pagal Reglamento (ES) Nr. 1215/2012 II skyriaus 5 skirsnį, įskaitant atitinkamą Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką. Todėl šalių pasirinkimas negali atimti iš darbuotojų apsaugos, kurią jiems suteikia privalomos nuostatos, nuo kurių negali būti nukrypstama susitarimu.

Kalbant apie darbuotojų dalyvavimą, S.EU bendrovei turi būti taikomos valstybėje narėje, kurioje yra registruota buveinė, galiojančios darbuotojų dalyvavimo taisyklės, jei tokių esama. Tačiau jei S.EU vykdo ekonominę

veiklą, kuri apima įdarbinimą kitoje valstybėje narėje neįsteigiant filialo, atstovybės ar patronuojamosios įmonės, S.EU turi būti taikomos darbo vietos valstybėje narėje galiojančios darbuotojų dalyvavimo taisyklės, jei tokių esama, išskyrus atvejus, kai S.EU registruotos buveinės teisinėje sistemoje yra numatytos bent tokio paties lygio atstovavimo darbuotojams valdybos lygmeniu teisės, kaip reikalaujama pagal darbo vietos teisę. Prireikus S.EU turėtų atitinkamai pakoreguoti savo įstatus.

Kai taikytina teisė negali būti nustatyta pagal ankstesnėje pastraipoje išdėstytus principus, kaip atsarginė galimybė turi būti pradėta derybų procedūra, lygiavertė numatytajai Direktyvos 2001/86/EB 3–7 straipsniuose, kai darbuotojų skaičius bent vienoje valstybėje narėje pasiekia bet kokią ribą, nuo kurios pradedamos taikyti darbuotojų atstovavimo valdybos lygmeniu teisės toje valstybėje narėje, su sąlyga, kad S.EU dar nenustatė darbuotojų dalyvavimo arba su sąlyga, kad pasiekus tą ribą reikia pakeisti esamą darbuotojų dalyvavimo tvarką.

Jei egzistuojanti nacionalinė bendrovė pertvarkoma į S.EU, turi būti *mutatis mutandis* taikomi Direktyvos (ES) 2017/1132 86l, 133 ir 160l straipsniai su sąlyga, kad nėra apeinamos jau nustatytos darbuotojų dalyvavimo teisės.

5. Ilgalaikių strategijų ir neprivalomų formų skatinimas

Siekdamos skatinti Europos novatoriškas bendroves, pritraukti investicijas, kurti alternatyvius būdus gauti prieigą prie kapitalo ir finansavimo modelių ir užkirsti kelią tam, kad už Sąjungos ribų būtų perkeltos inovacijos, kurių kūrimas dažnai remiamas Europos viešosiomis mokslinių tyrimų lėšomis, valstybės narės turėtų nustatyti taisykles, pagal kurias bendrovės galėtų savanoriškai ir neatšaukiamai pasirinkti papildomas teisinės apsaugos sistemas. Tokių papildomų teisinės apsaugos sistemų tikslas turėtų būti padėti Europos bendrovėms, kurios gali norėti apsisaugoti nuo destrukcinių įsigijimų ir perkėlimo. Tos sistemos gali apimti:

- balsavimo teisių ir ekonominių teisių atskyrimą skirtingomis akcijų klasėmis, įskaitant dviejų klasių akcijas, veto akcijas ir privilegijuotąsias akcijas;

- balsavimo teisių kvalifikavimą kaip neperleidžiamų ir nepaveldimų;

- pelno paskirstymą investuotojams arba ekonominių teisių turėtojams remiantis sutartimi įformintu susitarimu, kuris yra ribojamas laiku arba sumomis ir kurį bet kuri šalis gali bet kada nutraukti;

- tarpvalstybinio pertvarkymo į subjektus, kurie pasirinko papildomą teisinės apsaugos sistemą, ypač turto blokavimą, apribojimą.

Bendrovės, kurios pasirinko tokias papildomas teisinės apsaugos

sistemas, turėtų turėti galimybę savo bendrovės pavadinime naudoti ženklą „priklausanti valdytojui“.

Direktyva (ES) 2017/1132 turėtų būti iš dalies pakeista, kiek tai susiję su tarpvalstybiniu bendrovių pertvarkymu, jungimu ir skaidymu, kad valstybėms narėms, kurios nusprendė nustatyti savo nacionalinę bendrovių valdytojų nuosavybės juridinę formą, būtų leista apriboti tokios nacionalinės bendrovių juridinės formos tarpvalstybinį pertvarkymą į kitų valstybių narių bendrovių juridines formas, kuriose taip pat numatytos panašios valdytojų nuosavybės juridinės formos.

6. Specialistų pritraukimas ir parama jiems

Siekiant skatinti ekonomikos augimą, puoselėti inovacijas ir išlaikyti konkurencingumą sparčiai kintančioje pasaulinėje rinkoje, labai svarbu pritraukti kvalifikuotų ir novatoriškų specialistų. Našumo augimas, inovacijos ir socialinė įtrauktis turi būti vieni nuo kitų neatsiejami. S.EU sistema turėtų sudaryti palankesnes sąlygas laisvam judėjimui Sąjungoje, nereikalaujant tarpininkų administraciniuose procesuose ir kartu laikantis taikytinų Sąjungos ir nacionalinių normų darbo ir socialinės teisės srityse. S.EU sistema turėtų būti numatytos neprivalomos visoje Sąjungoje suderintos taisyklės dėl darbuotojų finansinio dalyvavimo sistemų, visų pirma dėl darbuotojų akcijų nuosavybės planų struktūrizavimo, kurį palengvintų atskiras juridinis subjektas, ir darbuotojų akcijų pasirinkimo sandorių planų sukūrimo. Taip bus sudarytos sąlygos MVĮ, startuoliams ir veiklą plečiančioms įmonėms ne tik pritraukti specialistų, suteikti paskatas ilgalaikiam įsipareigojimui ir palengvinti jų veiklą skirtingose nacionalinėse rinkose dėl egzistuojančių skirtingų sistemų modelių, bet ir skatinti visapusišką ir sąžiningą darbuotojų dalyvavimą kuriant vertę, kurią jie padeda kurti savo darbu ir intelektiniu kapitalu. Suderintose taisyklėse dėl neprivalomų darbuotojų akcijų nuosavybės planų ir darbuotojų akcijų pasirinkimo sandorių daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama darbuotojų finansinio dalyvavimo planų pagrindinių bendrovių teisės elementų, sistemos ir struktūrinių ypatybių suderinimui, nedarant poveikio fiskalinėms taisyklėms. Rengiant suderintas S.EU taisykles, būtina atsižvelgti į šiuos principus:

- išankstinė sąlyga – darbuotojų finansinio dalyvavimo sistemos jokiu būdu neturėtų pakeisti ar sumažinti įprasto bazinio darbo užmokesčio ar bet kokios kitos formos įmokų, pavyzdžiui, socialinio draudimo įmokų, bet turėtų būti nauda, papildanti visas socialines ir sutartines teises;

- skaidrumas ir demokratinis valdymas turi būti pagrindiniai principai rengiant ir įgyvendinant tokias sistemas;

- dalyvavimas tokiose sistemose turi būti nediskriminacinis ir atviras bei išimtinis visiems darbuotojams;

- darbuotojų dalyvavimas tokiose sistemose turi išlikti savanoriškas, o tokių sistemų kūrimas S.EU turi išlikti neprivalomas;

- kartu su tokiomis sistemomis turi būti įdiegti mechanizmai, apsaugantys darbuotojus nuo nepagrįstos finansinės rizikos.

Komisija, konsultuodamasi su socialiniais partneriais ir atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais ir remdamasi geriausia praktika, turėtų parengti S.EU skirtas gaires, kad palengvintų įgyvendinimą, padidintų informuotumą apie darbuotojų finansinį dalyvavimą ir užtikrintų darbuotojų finansinio dalyvavimo sistemų konvergenciją visose valstybėse narėse. Gairėse turėtų būti pateikta informacija apie susijusią finansinę riziką darbuotojams, nurodytos darbuotojų išpirkimo galimybės bei demokratinis valdymas ir atsižvelgta į poveikį darbuotojams.

Be to, Komisija, rengdama 28-osios teisinės sistemos dokumentų rinkinį, turėtų spręsti klausimus, susijusius su darbuotojų finansinio dalyvavimo apmokestinimo tvarka, kad būtų užtikrintas teisinis nuoseklumas ir tarpvalstybinis pritaikomumas. Kol bus pasiektas suderinimas Sąjungos mastu, valstybės narės turėtų būti primygtinai raginamos proaktyviai priimti darbuotojų finansinio dalyvavimo paramos priemones, suderintas su S.EU tikslais, kad jis taptų patrauklus tiek darbdaviams, tiek darbuotojams, skatinant tarpvalstybinį judumą ir teisingumą.

Siekiant stiprinti S.EU inovacinius pajėgumus ir paspartinti mokslinių tyrimų rezultatų komercializaciją, pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto turėtų būti papildytas priemonėmis, kuriomis siekiama skatinti ir palengvinti S.EU ir universitetų, mokslinių tyrimų institutų ir technologijų perdavimo biurų struktūrizuotą partnerystę. Komisija turėtų parengti tokioms partnerystėms skirtas gaires ir bendradarbiavimo susitarimų pavyzdžius, užtikrindama, kad jie būtų paprasti, skaidrūs ir sąžiningi visoms susijusioms šalims.

7. Kapitalo pritraukimas

Valstybės narės turėtų nustatyti suderintą į nuosavą kapitalą panašią skolos priemonę, kuri leistų investuotojams investuoti į bendroves neįgyjant bendrovės kontrolės teisių, tai galėtų būti dalyvavimo pelno dalybose teisės, partnerystės nedalyvaujant veikloje ar su pelnu susietos paskolos. Tokios į nuosavą kapitalą panašios skolos priemonės turėtų būti:

- sukurtos sudarant bendrovės ir investuotojo sutartimi įformintą susitarimą dėl kapitalo įnašo. Tokiame susitarime turi būti nurodyta investuota pagrindinė suma, apibrėžta grąžinimo data ir numatyta kompensacija, kuri gali būti fiksuotos ar kintamos palūkanos arba dalyvavimas pelno dalybose;

- subordinuotos paprastų skolinių reikalavimų atžvilgiu;

- reguliavimo ir apskaitos tikslais traktuojamos kaip nuosavas arba nuosavą kapitalą pakeičiantis kapitalas.

Siekdama padidinti teisinį tikrumą visose 27 nacionalinėse vidaus rinkos jurisdikcijose ir sumažinti investavimo į S.EU kliūtis, Komisija turėtų sudaryti palankesnes sąlygas parengti standartinius daugiakalbius S.EU įstatų, akcininkų susitarimų ir visų kitų susijusių dokumentų pavyzdžius ir sukurti platformą, kurioje tie dokumentų pavyzdžiai ir praktinė informacija būtų pateikiami visomis oficialiosiomis Sąjungos kalbomis.

Komisija turėtų paskirti ekspertų grupę, kuriai būtų pavesta parengti standartizuotus aukštos kokybės įstatų pavyzdžius, atitinkančius suderintus S.EU keliamus reikalavimus. Į tą ekspertų grupę, be kita ko, turėtų būti įtraukti steigėjų, investuotojų ir profesinių sąjungų atstovai.

Komisija turėtų paskirti dar vieną ekspertų grupę, kuriai būtų pavesta parengti standartizuotus, sąžiningus ir aukštos kokybės akcininkų susitarimų pavyzdžius. Tokiuose akcininkų susitarimų pavyzdžiuose turėtų būti užtikrinta steigėjų ir investuotojų interesų pusiausvyra. Į tą ekspertų grupę, be kita ko, turėtų būti įtraukti steigėjų ir rizikos kapitalo investuotojų atstovai.

Komisija turėtų remti ir plėtoti esamas iniciatyvas, susijusias su moksliniais tyrimais ir informacija Europos ir lyginamosios verslo teisės srityje, kad būtų parengta laisvai prieinama ir palyginama informacija apie verslo reguliavimą valstybėse narėse visomis oficialiosiomis Sąjungos kalbomis.

8. Specializuotas ginčų sprendimas

Siekiant paspartinti su S.EU susijusių ginčų sprendimą, turėtų būti sukurtas alternatyvus specializuotas ginčų sprendimo mechanizmas. Dalyvavimas tame mechanizme turėtų vykti dalyvaujančių šalių sutikimu. Šis mechanizmas neturėtų būti taikomas ginčams, susijusiems su individualia ir kolektyvine darbo teise, o jurisdikcija tokiais atvejais turėtų būti nustatoma pagal Reglamento (ES) Nr. 1215/2012 20–23 straipsnius.

Be to, valstybės narės turėtų apsvarstyti galimybę savo nacionaliniuose teismuose įsteigti specialią kolegiją – arba vieną kolegiją viename konkrečiame teisme nacionaliniu lygmeniu, arba po vieną kolegiją viename konkrečiame kiekvieno federalinio subjekto teisme, atsižvelgiant į atitinkamą nacionalinę teismų sistemą. Tokios kolegijos turėtų būti skirtos bendrovių civilinės teisės ginčams, susijusiems su S.EU juridine forma, ginčams, kylantiems dėl S.EU ar S.EU akcijų įsigijimo arba susijusiems su tokiu įsigijimu, ir S.EU bei jos vadovybės ar stebėtojų tarybos narių ginčams spręsti. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad procesai tokiose kolegijose galėtų vykti anglų kalba, jei su tuo sutinka dalyvaujančios šalys.

9. Poveikio vertinimas, peržiūra ir įvertinimas

28-osios teisinės sistemos veiksmingumas skatinant inovacijas, didinant konkurencingumą, užtikrinant teisinį tikrumą ir užkertant kelią Sąjungos ir nacionalinių socialinių ir darbo standartų apėjimui turėtų būti nuolat stebimas.

Komisija turėtų atlikti ir paskelbti išsamų ir skaidrų poveikio vertinimą tuo pačiu metu kaip ir bet kokį naują pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, susijusio su 28-ąja teisine sistema, daugiausia dėmesio skirdama socialiniams, fiskaliniams ir teisiniams padariniams, taip pat rizikai, kad susilpnės Sąjungos ir nacionaliniai apsaugos standartai. Siekdama užtikrinti teisinį tikrumą ir nuoseklumą, Komisija taip pat turėtų įvertinti esamus nacionalinius modelius ir geriausią praktiką, pavyzdžiui, nacionalinių bendrovių registrų funkcionalumą, ir automatizuotus skaitmeninius procesus, kurie palengvina bendrovių steigimą, kartu išlaikant aukštus skaidrumo ir atskaitomybės standartus. Komisija turėtų konkrečiai išnagrinėti būdus, kaip optimizuoti procedūras siekiant užtikrinti, kad visą registracijos procesą, įskaitant papildomus patikrinimus ir atitikties patikras, būtų galima užbaigti per 48 valandas, nedarant poveikio teisiniam tikrumui ir laikantis procedūrinių apsaugos priemonių.

Komisija taip pat turėtų užtikrinti, kad būtų reguliariai atliekama 28-osios teisinės sistemos peržiūra ir prireikus ji būtų persvarstoma, be kita ko, būtų įvertinamas jos taikymo bendrovėse, visų pirma MVĮ, startuoliuose ir veiklą plečiančiose įmonėse, lygis, jos suderinamumas su kintančiais verslo ir visuomenės poreikiais, Sąjungos konkurencingumu, socialine apsauga bei užimtumu ir bendras jos tinkamumas tikslui pasiekti.

Komisija turėtų kas ketverius metus įvertinti galimą teisėkūros procedūra priimamo akto poveikį MVĮ plėtrai ir ekonominiam augimui, taip pat tai, ar laikomasi Sąjungos ir nacionalinės darbo teisės ir darbuotojų apsaugos standartų ir koks jiems daromas poveikis, ir apie tai pranešti Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui, kad būtų užtikrinta, jog prisitaikoma prie naujų iššūkių. Prie tos ataskaitos, kai tinkama, turėtų būti pridedami pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų.